

BÀI AI ĐIỀU QUA DÒNG THƠ CỒ...

*Kính nhớ Linh Hồn Giáo Sư
LOUIS NGUYỄN LONG THAO (1945-2023),
đã mệnh chung tại San Jose ngày 18/9/2023.
Tiếc lúc sinh thời chưa gặp mặt. RIP
N.Đ.C*

LOUIS 旅衣 là thánh hiệu cao vời¹
Của đảng mình quân sống giữa đời.
Gương mẫu xôn xao trang sử chiếu,
Tâm hồn rạng rỡ tấm gương soi.
Dạy con dù sống đời vương giả,
Giữ nghĩa bền theo đạo Chúa Trời.
Đã chọn Pháp vương làm bản mạng,
Ất Ngải sẽ dẫn bước Anh thôi.

NGUYỄN 阮 là dòng tộc rất công lao²,
Với nước mình xưa, tự thưở nào.
Chống Trịnh nghiêng trời, trang tuần kiệt,
Về Nam mở đất, bậc anh hào.
Chiêm-Thành khiếp vía xin thân phục,
Chân-Lạp kinh tâm lạy bái chào.
Lịch sử bao đời hưng lại phế,
Thua Anh sống với Chúa trên cao.

LONG 龍 chính là đầu “thập nhị chi”.³
Xét trong vạn vật khó so bì...
Rồng mây gặp hội, nhờ Ân sủng,
Cá nước tao phùng, biết Thánh thi.
Nhớ thưở Cha JOHN buồn quá vãng,
Mơ về Thầy NGUYỄN ngóng tương tri.⁴
Hôm qua buổi đọc “Lòng Thương Xót”,
Chợt nhớ người xưa lệ thấm mi!

THAO 操 là luyện tập buổi đấng trình,

Theo Chúa về trời thật hiển vinh.
Tán tụng Hồng Ân ngày phán xét,
Tung hô Mẫu Nhiệm cõi quang minh.
Ơn Vua đem cả Tin Mừng đến,
Lộc Chúa vời trông đón Phục Sinh.
Góp lại tinh hoa ngày đây nấp...
Triều thiên sẵn đợi chốn Thiên Đình.

THIÊN ĐƯỜNG hữu lộ đãi Long Thao ⁵.

天堂有路待龍操

Ơn Chúa ngàn năm xuống dạt dào

Hữu phúc, hữu phân giai phổ luật ⁶.

有福有分皆普律

Có làm, có hưởng, ấy công lao.

Cao thiên, khoáng địa, vô thường thức ⁷

高天闊地，無常識？

Biển rộng, trời cao, dám tự hào?

Tá vấn thùy nhân, nhân tự vấn ⁸

借問誰人人自問

Tương lai kết cuộc ở nơi nào?

GIÁNG TRẦN nhập thế, thế an bình ⁹

降塵入世世安平

Chúa Tế trời đất chịu nhục hình.

Đại đạo chỉ thành duy chính trực ¹⁰

大道只成維正直

Vinh danh tới đích bởi quang minh.

Tối linh tối thượng gia ninh phúc ¹¹

最靈最上加寧福

Rất thánh rất cao lại phục sinh.

Cứu độ nhân trần viên mãn nguyện ¹².

救渡人塵隕滿願

Mây trời nâng gót tới Thiên Đình.

LAY CHÚA Trời Cao, nhớ *LỮ-Y*¹³
Chung thân thâm phán, lực hà vi?¹⁴
終身諗判,力何爲
Khòm lưng nhớ buổi tay cầm bút,
Nỗ lực thi công khùng nhật trì.¹⁵
努力施功恐日遲
Chẳng quản đường xa, xa dăm thắm
Chỉ cầu đại phúc, phúc tương tri.¹⁶
只求大福,福相知
Hà phương tử hựu vi trung hiếu¹⁷
何妨死又爲忠孝
Mơ cảnh Bồng Lai, chốn Phụng Trì!¹⁸

NGUYỄN ĐỨC CUNG,
Philadelphia, September 21, 2023

Chú thích:

1.- Vua Thánh Louis (1214-1270) tức vua Louis IX của nước Pháp, có công xây dựng một nước Pháp trở thành Trưởng nữ (Fille aînée) của Giáo Hội, góp công chiếm lại Mộ Thánh Chúa khỏi tay Hồi Giáo, một giáo dân gương mẫu, thương dân, yêu nước, biết dạy con, nhất là yêu mến Giáo Hội.

2.- Ông tổ là NGUYỄN KIM (1467-1545) là vị khai quốc công thần nhà Hậu Lê, thủy tổ Nhà Nguyễn. Con cháu về sau xưng được chín đời chúa, mười ba đời vua, có công mở rộng bờ cõi qua cuộc Nam Tiến lừng danh trong lịch sử, phá Chiêm, dẹp Chân Lạp, hùng cứ một phương.

3.- Là 12 chi trong Lịch Á Đông khởi đầu là Thìn rồi đến Tị, Ngọ, Mùi...

4.- Tôi chỉ biết GS Nguyễn Long Thao qua trao đổi trên mạng, và có tặng GS cuốn sách “Sử Trung Luận Bút”, năm 2022. Giật mình nghe tin buồn Cha John Trần Công Nghị ra đi trước đây. Tôi cũng chưa từng gặp Cha John khi Ngài còn sống.

5.- Thiên đường có lối lên, chờ đón Linh hồn anh Long Thao.

6.- Có phúc, có phần đó là luật chung.

7.- Trời cao, đất rộng, biết được lẽ vô thường (danh từ Nhà Phật).

8.- Thử hỏi người nào, người ta tự hỏi.

9.- Chúa xuống trần, đem lại cho thế giới an bình.

10.- Đạo lớn thành được là do tấm lòng chính trực của Đức Ki-Tô.

11.- Ý nghĩa của câu trong Kinh Kính Mừng (Kính Mừng Maria Đầy ơn phúc... – *Gia ninh phúc*)

12.- Cứu độ loài người tròn nguyện ước. Các câu thơ chữ Hán ở các số 9, 10, 11, 12 là của cụ Tôn Sư TÙNG-LA (1844-1895) do tác giả mượn tạm.

13.-Lữ-Y là phiên âm chữ Hán của chữ Louis. Tác giả *Sấm Truyền Ca*, một tác phẩm văn Nôm của Việt Nam thế kỷ XVII là Linh mục Lữ-Y ĐOAN viết sách đó năm 1670.

14.- Tới ngày thăm phán, sức của con nào làm được gì?

15.- Cố sức dụng công mà viết, chỉ sợ ngày về với Chúa e trễ...

16.- Tư tưởng của Thánh Augustino: *Noverim me, Noverim te* (Lạy Chúa, xin cho con biết con, xin cho con biết Chúa). Tham khảo sách *Sign of Contradiction*, by Karol Wojtyla – Pope John Paul II, tức Thánh Giáo Hoàng John Paul II A Crossroad Book, 1979, trang 8).

17.- Tác giả mượn câu đối của Thầy dạy chữ Hán cho mình, Linh Mục Sảng Đình Nguyễn Văn Thích (1891-1978) ở Viện Hán Học Huế trước đây, ca tụng các Thánh Tử Đạo tại Việt Nam: (*Chết nào có làm hại được ai, vẫn trung với nước, vẫn hiếu với nhà...*).

Tử hựu hà phương vi trung vi hiếu,

Đạo bất khả lự duy nhất duy tinh.

Câu đối liên hiện treo ở Đại Chung Viện Kim Long, Huế.

18.- Tác giả mượn chữ của Nhà thơ Hàn Mặc Tử (1912-1940) trong bài thơ bất hủ “Ave Maria”, có nhiều chú thích về hai chữ “Phượng Trì” (Hồ toàn bằng Ngọc Dao, thần tự, do nhà thơ Quách Tấn chú) chỉ cảnh huy hoàng nơi thiên cung, Trần Quang Chu, *Thơ Văn Hàn Mặc Tử*, Suu tâm & Khảo cứu, Nhà xh. Văn Học & Dt Books, bản in năm 2018, trang 344).